

следвалъ подробно това явление. Той установилъ, че при много ниски температури чистиятъ, бѣлъ кристаленъ калай се превръща въ едно сиво видоизмѣние. Той става безформенъ (аморфенъ). Ако пъкъ калаенитѣ предмети се почистватъ и държатъ на топло (при температура не по-ниска отъ  $18^{\circ}\text{C}$ ), тѣ винаги ще сж здрави и никога нѣма да боледуватъ. Въ топлитѣ страни това явление не е познато. Калаената чума върлува изъ студенитѣ страни.

Необяснимо остава досега, защо тая болестъ е заразителна, сир., защо тя се предава отъ единъ предметъ на другъ. Ученитѣ предполагатъ, че освенъ студа, за превръщането на кристалниятъ калай въ безформенъ (аморфенъ), иматъ значение и нѣкои „улеснители“. Загадката, въ всѣки случай, не е разрешена. Има калаени предмети, които цѣли 200 години сж били напълно здрави и изведнажъ, безъ никаква видима външна причина, се разболяватъ. Отъ калаена чума не боледуватъ металнитѣ сплави, въ които има калай.

— А кой е другиятъ боленъ металъ?

— Алюминиятъ. Той е младъ, лекъ и хубавъ металъ. Младъ е, защото е откритъ неотдавна — неговитѣ години се помнятъ. Има хубавъ бѣлъ цвѣтъ, петъ пѣти по-лекъ е отъ оловото; по-лекъ е отъ цинка и калая и много по-здравъ отъ тѣхъ. Отъ неговитѣ сплави се строятъ самолети, съ които хората прелетяватъ океани. Нѣкога, когато алюминиятъ билъ откритъ, хората съвсемъ и не подозирали, каква роля ще играе тоя металъ въ живота имъ. Защото тогава нѣмало самолети, а за балонитѣ се употребявали леки плетени кошници. Пъкъ и цената му била много скъпа: единъ килограмъ струвалъ 80,000 лв. — колкото струва сега единъ килограмъ злато. Днесъ 1 кгр. алюминий струва само 3000 лв. Тоя обикновенъ и добре познатъ на тебе металъ проявява, при известни случаи, чудновати свойства. Алюминиятъ е всѣкидневниятъ спѣтникъ на нашия животъ. Ние си служимъ